

بیره وه ریه کی مندالی

له پۆلی یه كه وه تا پۆلی شه شى سه ره تاپی، له خویندنگه ی (بیره مێرد) ی گهره کی گردی سه یوانی گۆیژه خویندومه. ئیستایش ناوی زۆریه ی هاوڕێکانم و مامۆستاکانم له بیر ماون، به لام لێره دا ناوه کانیان ریز ناکهم، چونکه له مه بهستی ئەم نووسینه دوورمان ده خاته وه. لێره دا ده مه ویت پاسی بیره وه ریه کی خۆمتان له و خویندنگه یه دا بۆ بکه م که کاریگه ریه ی زۆری له سه ر ژیا نی مندالیم هه بووه و ده توانم بلیم سوودی مادی و زیانی مانه و بیهی زۆر پێگه یاندووم. باسه که ئەمه یه: مامۆستایه کی ئایینمان هه بوو به ناوی مامۆستا هه مه جه زاوه، هیوادارم له ژیا ندا ما ییت و له خو شیدا بژی. ئەم مامۆستایه که سیکی زۆر باش و باوه ردار بوو و له گه ل خویندکاره کانی شیدا باش و میهره بان بوو. زۆر باش له بیرمه له وانه ی ئاییندا هه میشه چیروکی خو شى ئایینی بۆ ده گێراینه وه و به شیوازیکی سه رنجرا کیشیش ئاخوتنی بۆ ده کردین تا هه موومان به کۆل و دل وه گوئیستی بین. زۆر چێژمان له و چیرۆک و باسو خوا سانه وه رده گرت. به لام دیا ره ئەو مه به ستیکی دیکه ی هه بوو و ده یویست به و چیرۆک گێراینه وانه، ئایینی ئیسلاممان له لا پیرو ز و خو شه ویست بکات و له دل و ده روونماندا چێگای بۆ بکاته وه، ده توانم بلیم له ئامانجه که شیدا سه رکه وتوو بوو، ئەوه بوو هه موو ئەو شتانه ی خۆی مه به ستی بوو به ئیمه ی ره وان کرد و هه موومانى به ناچارى فێرى نوێژکردن کرد. چونکه ئەو مامۆستا بوو، ئیمه ییش خویندکار، هه ر ده بووایه گوێرایه لی بووینایه. به لام چۆن؟ روژیکیان له وانه ی ئاییندا، دیا ره مۆله تی له به رتیه به ری خویندنگه که وه رگرتوو، هه رچون ییت له خویندنگه که وه هه موومانى په لکیشى ئیزیکترین مزگه وتی گه ره که که کرد و له وێ ئەو وانانه ی که له سه ر چوینتی نوێژکردن یی له به رکردبووین، به کرده وه یی کردین و ئەزموونمان کرد، شاپانی باسه ئەوه یه که مجارم بوو له ژیا ندا که له مزگه وتدا نوێژ بکه م و نوێژی خویندن و به کۆمه ل له گه ل مامۆستا و هاوړی خویندکاره کاندما، روژیکی خو ش و پیرخو شوخرو ش بوو. پیموایه ئەمه ئەو کاته دا رویدا وه که له پۆلی 3 یان 4 دا بووین، ئەم گه شتی مزگه وته چه ند جارێک دووباره بووه وه. ئیتر دوا ی ئەو روژانه هه ر بیرم له پێویستی و گرنگی نوێژکردن ده کرده وه، ئەوه بوو له مالیشه وه هه ر له سه ر نوێژکردن به رده وام بووم و باوکیشم که موسلمانێکی باوه ردار بوو، سه ری بچوایه نوێژ و روژووی نه ده چوو، ئەم نوێژکردنه ی کوره بچکۆله که ی زۆر پێخو ش بوو و به م بۆنه یه وه پا ره ی روژانه که می بۆ زیاد کردم، ده ی با شتر و خوا نه یی ریت. پێگومان ئیستا که بیرى لێ ده که مه، تاکه سوودێک که له و نوێژانه بینییتم هه ر زیاد کردنی ئەو یه پا ره یه ی روژانه که م بوو و هیه چتر

با لێره وه که میك باسی نوێژ بکه یین و بزانی نوێژکردن چ سوود و زیانیکی بۆ مندالێک هه یه که نه ده زانیت نوێژکردن چیه، نه ده زانیت خوا چیه، نه ده زانیت ئایین چیه، نه ده زانیت مردن و زیندوو بوونه وه یان نه بوونه وه چیه؟!

به دلنیا یه وه هه ر هه مان ئەو مامۆستا به رتیه، ئەگه ر مامۆستایه کی پێشکه وتوو و رو شنبیر و کورد په ره ره بووایه، ده یوانی له بری نوێژکردن، فێری چه ندين په ند و وانه و چیروکی باش و خو شى مندالانه و فۆکلۆریانیه ی نه ته وه که مانى بکردنایه و کاریگه ریه ی باش و به سوودی بۆ ژیا نی داها توومان ببوایه. هه رچۆن ییت، ئەوه تازه وا رابووردوو و رابووردوو ناگه ر بێند رتیه وه ئیستا بیره که مه وه که ئیمه ی مندالان له کاتی نوێژکردندا چیمان وتوو و چۆن گوايه له گه ل الله ی عه ره بیدا به عه ره بی ئاخوتنمان کردوو

ئیمه به ناوی خوا په رستی و نوێژکردنه وه، شه و و روژی پێنج جار روومان له عه ره بستانی سعودیه کردوو و کورنووشمان بۆ عه ره ب و عروه بردوو، گوايه خوا له وێه و شارى مه که که ی عه ره بستانی سعودیه، رووگه ی نوێژکردن و خوا په رستییه؟!

ئیمه له گه ل کۆمه لێک بزوتنه وه ی یوگا پیدا، وه کوو تووتی چه ند رسته یه کی عه ره بیمان چه ند باره کردوو نه ته وه که نه زانیومانه چی ده لێین و نه وانا کانی شیا نمان به زمانى کوردی خۆمان زانیوه؟!

به ختیا ری شه مه یی

له کاتی نوێژکردندا، له کاتی گوايه رووکردنه خوادا، سوره تی ئیخلاص ده خوینریت، له سوره تهدا نوێژخوین به خوا ده لیت:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)
سورة الاخلاص)

وه ناوی خودا که ده هنده و دلوفانه

بێژه: ئەو خودایه تاکه (1) خودایه کی بی نیاز و جی نیازه (2) کهس لهو نه بووه و ئەویش له هیچ (کهس نه زاوه) (3) هه رگیز که سیش نهیتوانیوه هه مبه ری بی (4)

سوره تی ئیخلاص

قورئانی پیرۆزه رگراوی: مامۆستا هه ژاری موکریانی

پرسیاره که لێره دایه: ئایا گونجاوه مرۆف روو له خوا بکات و به خوا بلی؟
ئایا خوا خۆی نازانیت که خوایه و تاك و ته نه پایه و هاوتای نییه، ئیتر چ پێویست ده کان هه موو جارێک له کاتی نوێژکردندا به خویندنی ئەم سوره ته بیرى خوا بخه رته وه که ئەو تاکه خوایه و ته نه پایه و هاوتای نییه و له کهس نه بووه و که سیشى لى ناییت و پێویستی به هیچ کهس و هیچ شتیکیش نییه؟!

له راستیدا ئەگەر ئەو وشه ی (قل = بلی) به لهو سوره تهدا نه بووايه، رهنگه لۆژیکانه بووايه نوێژخوین له نوێژکردندا ئەو سووره ته ی دووباره بکرايه ته وه، ئەگەر نوێژکردن روو له خواکردن و گفتوگۆکردن له گه ل خوادا بێت، هیچ پێویست به وه ناکات مرۆف به خوا بلیت، قل، بلی؟!
گونجاوتر بوو بگوتریت، خوايه ئیمه ده زانین و دلنیاين که تۆ تاك و ته نه پایت و له کهس نه بوویت و که سیشت لێناپیت و پێویستیشت به هیچ کهس و به هیش تیکیش نییه، هه ربویه ئیمه پێویستمان به تویه و کێنووش بۆ تۆ ده به یین تا یارمه تیمان بده ییت و له ژاندا سه رکه توتووو به خته وه رمان بکه ییت. پاشان بۆچی هه ر ده بێت له گه ل خواى هه موو مرۆفایه تیدا، هه ر به زمانى عه ره بى و شپوه زارى قوره ییشیش له گه ل خوادا ناخاوتن بکریت، مه گه ر خوا هه ر زمانى عه ره بى ده زانیت، ئەى زمانه کانى میله ته کانى دیکه ی بۆ فه رامۆش کردوو و به هه ندی نه گرتوون؟!

با پرسیارێکی دیکه ییش بکه یین، مرۆف که به خوا ده لیت، قل، بلی؟! خوا به کیى دیکه بلی، (بلی؟!) مه گه ر خوا خۆی تاکه خوا نییه؟! ئایا خوايه کی دیکه بوونى هه یه تا خوا پێی بلیت (قل) بلی؟! ئەمه له گه ل تاك و ته نه پایى خوادا یه ك ناگرته ته وه، هیچ لۆژیکى تیدا نییه و چون ده گونجیت مرۆف رۆژانه له کاتی نوێژکردندا بیرى خوا بخاته وه که ئەو تاك و ته نه پایه و له کهس نه بووه و که سیشى لێناپیت و پێویستی به هیچ کهس و هیچ شتیکیش نییه. هیچ لۆژیکێک ئەم جۆره گفتوگۆکردنه له گه ل خواى تاك و ته نه پایا ناسه لمینیت، هیچ گونجاو نییه به خوا بگوتریت، بلی؟!

به کورتییه که ی موسلمانانى نوێژخوین، هه موو رۆژێک به چه ند باره کردنه وه ی سوره تی ئیخلاص، به خوا ده لێن، ئاگاداره تۆ تاك و ته نه پایت و تۆ یه کیکی و هاوتات نییه، واته ئەگه ر موسلمانان به نوێژکردن به خوا نه لێن که تۆ تاك و ته نه پایت، خوا بیرى ده چێته وه که تاك و ته نه پایه، ئەمه ش ئەوه ده گه یه نیت، موسلمانان به نوێژکردن، خوايه تی و تاك و ته نه پایى بیرى خوا ده خه نه وه، به کورتییه که ی به خوا ده لێن، ئەى خوا، بوونى تۆ و تاك و ته نه پایى تۆ به سه تراوه ته وه به نوێژه کانى ئیمه وه، ئەگه رنا خوايه تی و تاك و ته نه پایى خۆت له بیر ده چێته وه؟!